

Curt Fredén utsedd till årets geolog 2002

Bland otaliga och skiftande arbetsuppgifter vid SGU löper jordartskartering som en röd tråd genom Curt Fredéns arbete. Han har varit ansvarig och kartbladschef för inte mindre än ett 15-tal kartområden i Västsverige och Värmland. Han har även gjort stora populärvetenskapliga insatser och har arbetat för en geologisk grundsyn i samhället.

TEXT LARS RUDMARK

Curt Fredéns beskrivningar är innehållsrika och rikt illustrerade med utsökta fotografier. Han har också i sina beskrivningar lagt ned ett omfattande arbete med att redogöra för den kvartära utvecklingen efter den senaste landisens tillbakadragande.

Bland annat deltog han i jordartskarteringen av Jämtlands län, och Curts dagböcker från Jämtlandskarteringen visar att han vid sidan av att vara en skarpsynt geolog även var intresserad av andra naturfenomen. Han skriver exempelvis att trädgränsen skall revideras eller att vädret en julidag var dimmigt med hård vind och regn som övergick i snö. Att karteringen ibland kunde vara strapatsrik vittnar följande citat: "Nattmarsch efter två försunna extrageologer på berggrundskarteringen. Morgonmarsch efter de försunna. Anträffades de saknade av källarmästare Johansson".

Vid sidan av jordartskartering har Curt arbetat mycket med skred och rasfrågor och var SGUs expert vid Tuveskredet i Göteborg 1977.

POPULÄRVETENSKAPLIGA INSATSER

Under 1990-talet har en huvuduppgift för Curt Fredén varit att som redaktör sammanställa bandet *Berg och jord* i Sveriges nationalatlas. Genom detta arbete har han fått en geologisk bredd som är få förunnat att erhålla. Detta populärvetenskapliga band beskriver på ett lättfattligt och informativt sätt de geologiska förhållandena i Sverige. Bandet har rönt så stor uppskattning att en av Curts sista arbetsinsatser för SGU är att sammanställa den 3:e utgåvan.

Curt har också varit mycket engagerad i att sprida kunskapen om att samhället måste ha en geologisk grundsyn och att de mest värdefulla naturområdena i Sverige bör skyddas och bevaras till kommande generationer. Curt har som ingen annan geovetare en detaljkunskap om skyddsvärd geovetenskaplig natur i Sverige. Han har haft otaliga kontakter med företrädare för Naturvårdsverket och länsstyrelser för att öka deras förståelse beträffande geologiska företeelser.

Curt Fredéns kunskap om de geovetenskapliga värdena i den svenska naturen och hans internationella kunskap bidrog mycket till att Höga Kusten blev ett naturvärldsarv på UNESCOs lista förra året. Höga Kusten är det första naturvärldsarvet i norra Europa som enbart har utsetts på grund av geologiska värden. Till mycket stor del är det Curts förtjänst.

VÄSTGÖTE SOM HAMNADE I UPPSALA

Curt Fredén är till födseln västgöte och växte upp utanför Mariestad, men studentexamen tog han i värmländska Filipstad. Akademiska studier följde i geologi och arkeologi vid Uppsala universitet med grundexamen 1962.

Efter fil.kand.-examen fortsatte Curt att studera geografi, meteorologi och kvartärgeologi i Uppsala. Parallellt med sina studier var han amanuens och assistent i kvartärgeologi med både undervisning och fältkurser som arbetsuppgifter.

År 1968 tog Curt en fil.lic.-examen i kvartärgeologi med avhandlingen *Norra Svea älvsområdets jordartsfördelning och tidsställning*, som rönt stor uppmärksamhet. Samma år

Curt Fredén bidrog till att Höga Kusten blev ett naturvärldsarv på UNESCOs lista förra året.

började han på SGU, en arbetsplats som han sedan dess inte har lämnat. Hans akademiska studier fortsatte dock parallellt med arbetet vid SGU och han doktorerade 1988 i Göteborg med avhandlingen *Marine life and deglaciation chronology of the Vänern basin, southwestern Sweden*. Två år senare utnämndes Curt till docent. Kontakten med den akademiska världen har Curt alltid vidmakthållit i olika former. Hans vetenskapliga publikationslista är omfattande och inrymmer en rad vitt skilda ämnen.

När nu Curt Fredén med ålderns rätt lämnar SGU får han förhoppningsvis mer tid att odla sitt intresse för matlagning och goda italienska viner.